

93 . Boldești | Județ: Prahova | Anul: 2019

Anul: 2019

Cod RAN: 132388.05

Perioade: Preistorie, Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Epoca romană târzie, Epoca medievală târzie

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Religios, ritual și funerar, Domestic

Autori: Claudia Dumitrescu, Alin Frînculeasa, Octav Negrea, Bianca Preda, Volker Heyd, Wesa Perttola, Martin Trautmann, Tomi Kuljukka, Tia Niemelä, Alexander Suvorov, Tian Chen Zeng, Maxime Bami

Instituții: Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, University of Helsinki, University of Helsinki, University of Helsinki, University of Helsinki, University of Helsinki, University of Helsinki, Harvard University, Johannes Gutenberg-Universität Mainz, Germania

Raport

Săpăturile arheologice s-au desfășurat în localitatea Boldești, com. Boldești-Grădiștea (jud. Prahova), în perioada 01.07.2019-03.08.2019, în cadrul proiectului ERC Advanced Project The Yamnaya Impact on Prehistoric Europe, derulat la Universitatea din Helsinki, Finlanda. La cercetări au luat parte arheologi, cercetători și studenți din cadrul celor două instituții partenere, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova și Universitatea din Helsinki, dar și din alte instituții europene sau din SUA.

A fost abordată o movilă funerară (tumul) datând de la începutul epocii bronzului, cu dimensiuni de circa 2,9 m înălțime și 50 m diametrul. Coordonate geografice 45°51'52.22"N, 26°34'11.94"E. Este cunoscută sub toponimul Movila Crăciuneasca. În momentul începerii săpăturilor movila era parțial distrusă, fiind afectată în zona sud-vestică de excavări ilegale pentru pământ, utilizat în amenajările piscicole din zonă. De asemenea, periferia vestică a movilei era suprapusă de un drum de exploatare care asigura accesul la pescăria respectivă. În vederea obținerii unor informații stratigrafice concludente au fost trasați doi martori orientați pe direcția N-S și E-V, cu grosimea de 1 m. Astfel, movila a fost împărțită în patru suprafețe denumite: NE, SE, SV, respectiv NV. Punctul 0 (zero) a fost stabilit în centrul movilei. Majoritatea complexelor funerare descoperite s-au concentrat în suprafața de SV a tumulului.

Stratigrafie:

Stratul de pământ pe care a fost ridicat tumulul avea culoarea galbenă (spre maroniu) și consistență argiloasă, grosimea de 0,50-0,60 m. În acest strat au fost descoperite materiale arheologice atribuite epocii eneolitice, cultura Boian, fără să poată fi identificat și documentat un nivel de locuire. De asemenea, au fost descoperite complexe medievale recente constând în cuptoare și gropi menajere. Acest strat a fost nivelat prin decapare, iar spre margine s-a coborât cu săpătura aproximativ 0,25 m, obținându-se o platformă pe care a fost ridicat tumulul. Mantaua construită deasupra înmormântării primare nu depășește conturul acestei platforme. Ulterior, odată cu ajustarea tumulului pentru celelalte înmormântări Iamnaia, secundare, conturul movilei s-a extins dincolo de marginea platformei. Sub nivelul de pământ galben se afla un depozit natural, gălbui-albicios, care conținea în structura sa concrețiuni calcaroase. Așa cum arată structura tumulului, pământ din aceste două strate a fost utilizat pentru construirea sa; cromatica și consistența diferite ale celor două tipuri de sol au permis identificarea unor detalii privind evoluția complexului funerar.

Catalogul mormintelor

Au fost descoperite 10 complexe funerare, nouă de inhumație și unul de incinerație, care pot fi datate în cel puțin trei etape cronologice distincte: I. bronz timpuriu (Iamnaia) – M.1, M.3 și M.4; II. bronz mijlociu –

M.2, M.6, M.8, M.9 și M.10; III. perioada sarmatică – M.5; discutabilă rămâne încadrarea cronologică a M.7, care a fost un mormânt de incinerare în groapă simplă.

M.1 – mormânt secundar, descoperit în suprafețele de SE și SV, era parțial suprapus de martorul orientat N-S. Mormântul avea o structură complexă, inițial a fost săpată o suprafață extinsă, apoi a fost cruțată o treaptă de la nivelul căreia a fost săpată groapa funerară propriu-zisă. Nivelul treptei a fost identificat la -1,50/-1,63 m față de punctul 0 și în momentul sigilării mormântului a fost acoperit de un capac format din bârne dispuse longitudinal. Peste bârne era vizibil un strat alb, provenind de la o rogojină vegetală, suprapus la rândul său de un strat mai gros de culoare gri cu aspect de cenușă, cel mai probabil rezultat al existenței unor plante/frunze care au acoperit capacul din lemn. Urme albe de rogojină au fost identificate și sub bârne. Dimensiunile maxime ale complexului la nivelul treptei sunt următoarele: 3,80×3,05 m. De la acest nivel a fost săpată groapa propriu-zisă, cu dimensiuni de 2,15×1,25 m și adâncimea de la nivelul treptei de 1 m. Pe fundul gropii, ce atinge adâncimea de -2,89 m de la punctul 0, a fost descoperit un schelet ce se afla într-o stare relativ bună de conservare. Defunctul era orientat E-V, fusese depus în poziție ușor chircită pe partea dreaptă, mâna stângă era așezată peste bazin, mâna dreaptă pe lângă corp, membrele inferioare flexate spre dreapta. Ca inventar funerar a avut o gresie descoperită în spatele bazinului, un obiect din cupru cu teacă și mâner de lemn în dreptul abdomenului, precum și o fosilă, posibil un molar de elefant vechi, depusă în colțul de N-V al gropii. Teaca de lemn a lamei de cupru era decorată pe una din părți cu incizii concetrice similare razelor solare. Fundul gropii era bogat în materii organice, ocră. Determinare antropologică: sex masculin, vârsta 30-45 ani, înălțime cca. 184 cm.

M.2 – mormânt secundar, descoperit în suprafața de S-V, spre periferia movilei, la -2,44 m adâncime față de punctul zero. Se afla în stare relativ bună de conservare. Defunctul era orientat pe direcția E-V, depus în poziție chircită pe partea stângă, cu membrele superioare și inferioare flexate. Nu era însoțit de inventar funerar.

M.3A – mormânt secundar, a fost descoperit în suprafața de N-V, în zona centrală a movilei, parțial suprapus de martorul N-S. La -1.01 m față de punctul 0 au fost identificate urme de ocră, iar pe profil s-au observat urmele unor bârne aflate la distanță de 1 m. Câțiva cm mai jos (-1.04/-1.09 cm) a fost descoperit un craniu aflat în stare precară de conservare. Determinare antropologică: sex feminin (?), vârsta 12-16 ani.

M.3B – mormânt secundar, a fost descoperit în suprafața de N-V, în zona centrală a movilei, parțial suprapus de martorul N-S. Deși groapa mormântului a fost identificată la -1,39 m adâncime, pare să fi fost săpată de la -0,85 m, iar baza se afla la -1,82 m. Avea dimensiuni de 2,42×1,42 m (VE-NS). În umplutura acesteia au fost identificate urme de lemn de la capacul mormântului, ce s-a prăbușit în interior. Bârnelor par să fi fost dispuse longitudinal. La demontare a fost descoperită doar partea inferioară a scheletului, respectiv bazinul și membrele inferioare. Regiunea în care ar fi trebuit să se afle partea superioară a scheletului era puternic deranjată de ganguri de animale. Din informațiile disponibile defunctul fusese orientat pe direcția V-E, depus pe spate cu genunchii ridicați, ulterior picioarele au căzut pe ambele părți, în poziție de romb sau "broască". Craniul individului precum și oase ale membrilor superioare au fost descoperite 1 m mai jos, dislocate de activitatea animalelor. Nu era însoțit de inventar funerar. Determinare antropologică: sex masculin, vârsta 35-55 ani.

M.4 – mormântul primar aflat în centrul movilei, a fost descoperit în suprafața de N-V, parțial suprapus de martorul N-S. Groapa mormântului a fost identificată la -2,69 m față de punctul 0 și avea dimensiuni de 1,75×1,10 m (VE-NS), și o adâncime de aproximativ 0,90 m de la nivelul de săpare. Pe fundul gropii, care atinge adâncimea de -3,58 m de la punctul 0, au fost identificate opt gropi de mici dimensiuni, poziționate în colțuri și pe jumătatea laturilor, cu diametre de 2-3 cm și adâncimi de 15-22 cm. În momentul sigilării complexului acesta a fost acoperit cu o împletitură vegetală/rogojină, cu dimensiuni de 2,60×2,50 m, urme ale acesteia fiind vizibile pe marginea gropii în momentul cercetării. Peste această rogojină au fost așezate bârne din lemn dispuse longitudinal ce au format capacul mormântului. Pe fundul gropii a fost descoperit un schelet aflat într-o stare relativ bună de conservare. Defunctul fusese orientat pe direcția V-E, depus în decubit dorsal cu membrele superioare întinse pe lângă corp, cele inferioare îndoit cu genunchii ridicați, ulterior au căzut către partea dreaptă. Pe pereții gropii au fost identificate urme albe, iar pe fundul acesteia un strat de culoare maronie. Ocră a fost presărat atât pe fundul gropii cât și pe defunct, în zona craniului și a

picioarelor. Nu a fost însoțit de inventar funerar. Determinare antropologică: sex masculin, vârsta 30-45 ani, înălțime cca. 177 cm.

M.5 – mormânt secundar, descoperit în suprafața de S-V, spre periferia movilei, imediat sub nivelul actual de păstrare al acesteia în zona respectivă (la -0,90-0,95 m adâncime față de punctul zero). Se afla în stare relativ bună de conservare. Defunctul era orientat pe direcția N-S, depus pe spate, cu membrele superioare de-a lungul corpului și membrele inferioare întinse. Individul era reprezentat prin scheletul post-cranian, craniul lipsind. Nu era însoțit de inventar funerar. Determinare antropologică: sex feminin, adult.

M.6 – mormânt secundar, descoperit în suprafața de S-V, spre periferia movilei, imediat sub nivelul actual de păstrare al acesteia în zona respectivă (la -2,65-2,73 m adâncime față de punctul zero). Se afla în stare relativ bună de conservare. Defunctul era orientat pe direcția S-N, depus în poziție chircită accentuat pe partea stângă, cu membrele superioare și inferioare puternic flexate. Nu era însoțit de inventar funerar.

M.7 – mormânt secundar, descoperit în suprafața de S-V, spre periferia movilei, imediat sub nivelul actual de păstrare al acesteia în zona respectivă, la -2,79 m adâncime față de punctul zero. Se păstrau câteva oase puternic incinerate depuse într-o mică alveolă a solului. Nu a avut inventar funerar.

M.8 – mormânt secundar, descoperit în suprafața de S-V, spre periferia movilei, la -2,60-2,65 m adâncime față de punctul zero. Defunctul era orientat pe direcția E-V, depus în poziție chircită accentuat pe partea stângă, cu membrele superioare și inferioare puternic flexate. Nu era însoțit de inventar funerar. Determinare antropologică: sex feminin, vârsta 18-25 ani.

M.9 – mormânt secundar, descoperit în suprafața de S-V, spre periferia movilei, la -2,39 m adâncime față de punctul zero. Defunctul era orientat pe direcția V-E, depus în poziție chircită accentuat pe partea stângă, cu membrele superioare și inferioare puternic flexate. Nu era însoțit de inventar funerar.

M.10 – mormânt secundar, descoperit în suprafața de S-V, spre periferia movilei, la -2,65-2,70 m adâncime față de punctul zero. Defunctul era orientat pe direcția S-N, depus în poziție chircită accentuat pe partea stângă, cu membrele superioare și inferioare puternic flexate. Nu era însoțit de inventar funerar. Determinare antropologică preliminară (în teren): adult, 18-25 ani.

Informații suplimentare online

[Raportul 6310 din cronică.cimec.ro](http://raportul6310.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
